

АРТКАЛЕНДАР. ВЕРЕСЕНЬ

*Ювіляри у царині світового
мистецтва*

ЛУЇС ГЕНРІ САЛЛІВАН (1856-1924) —

американський архітектор,
зачинатель раціоналізму,
батько американського
модернізму.

Творець одного з перших
хмарочосів і концепції
органічної архітектури, один з
найвидатніших представників і
ідеолог Чиказької школи
архітектури. Йому належить
афоризм «форму в архітектурі
визначає функція».

Саллівана часто називають
«батьком хмарочосів» та
«пророком сучасної
архітектури».

Луїс Генрі Салліван народився 3 вересня 1856 року в Бостоні. Його батько, емігрант з Ірландії, був скрипалем і танцівником. Майже все дитинство Луїс провів на фермі діда. Салліван не отримав закінченої професійної освіти.

Недовго він вивчав архітектуру в Массачусетському технологічному інституті (1872—1873). Потім Салліван поїхав до Філадельфії, невдовзі - до Чикаго, а менше ніж через рік поїхав до Парижу. У Франції Салліван відвідував Школу витончених мистецтв (1874-75).

У 1879 році Салліван вступив до ательє Данкмара Адлера і вже через два роки став його компаньйоном. Першою великою спільною роботою Адлера і Саллівана було створення "**Аудіторіума**" в Чикаго (1887-1889) – найбільшої в США театральної зали. Аудиторія була однією з перших будівель, що були електрифіковані на момент її будівництва. У будівлі 55 000 000 мозаїчних плиток.

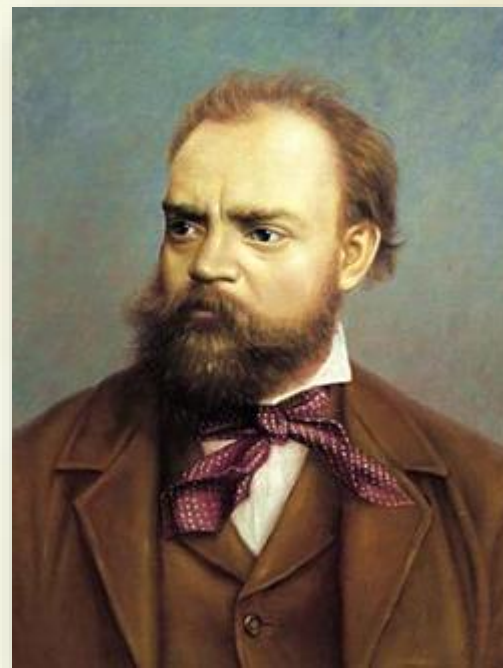

Салліван створював перші висотні будівлі для адміністративних і комерційних установ — **Вейнрайт-Білдінг** у Сент-Луїсі, «Юніон Траст Компані» у Чикаго, Байярд-Кондикт у Нью-Йорку, **дохідний будинок у Буффало**, і Фондову біржу в Чикаго. Вони все ще мали деякі елементи неороманського стилю, але це вже були строгі та функціональні будівлі.

ДВОРЖАК АНТОНІН ЛЕОПОЛЬД (1841-1904) -

чеський композитор і диригент епохи романтизму, слідом за Б. Сметаною розвивав національні традиції й затвердив світове значення чеської музики. Твори Дворжака відрізняються багатою мелодійністю, розмаїтістю ритму й гармонії, барвистістю інструментування, стрункістю форми.

Народився Антонін Дворжак у Нелагозевсі, передмісті Праги у родині м'ясника, власника заїжджого двору. З дитячих років він ретельно займався на скрипці. В 1853 році переїхав до свого дядька в невелике містечко Злоніце; тут Антонін продовжував займатися музикою, брав уроки гри на фортепіано, скрипці й альті. В 1857 році Дворжак переїхав до Праги і вступив до Школи органістів. Закінчивши школу, Дворжак працював спочатку в пражському концертному ансамблі, а потім у чеському «Тимчасовому театрі». Із 1871 року Антонін присвячує себе цілковито композиторській роботі.

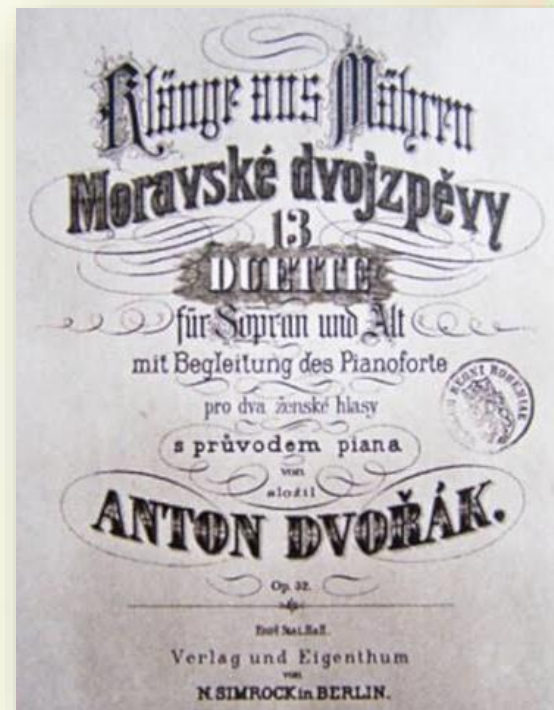
У 1865 році молодий Антонін Дворжак заробляв на життя приватними уроками музики. Він закохався у свою ученицю — талановиту акторку Йозефіну Чермакову, яка не відповіла взаємністю і згодом вийшла заміж за іншого. Продовжуючи давати уроки в будинку Чермакових, Дворжак зблизився з молодшою сестрою Йозефіни — Анною.

У 1873 році Антонін та Анна обвінчалися в пражському костелі Святого Петра.

Анна Чермакова була не просто домогосподаркою, а глибоко музикальною жінкою. Вона професійно співала в церковних хорах і часто виконувала сольні партії контральта у вокально-симфонічних творах свого чоловіка.

Творча спадщина Антоніна Дворжака охоплює різні жанри — симфонії, струнний квартет, опери (найвідоміша — «Русалка»), симфонічні поеми, пісні, меси, фортепіанні твори та інструментальні концерти. Ряд творів Дворжака присвячені історичному минулому Чехії й національно-визвольних устремлінь народу; серед них — ораторія «Свята Людмила», «Гуситська увертюра», музика до спектаклів драматичного театру. Опери Дворжака поряд з операми Бедржиха Сметани становлять основу національного музично-театрального репертуару.

ТАДЕУШ СИГЕТИНСЬКИЙ (1896-1955)

— польський композитор і хоровий диригент. Народився у Варшаві, у родині з багатими музичними традиціями. Навчався у музичній школі у Львові, куди переїхала його родина. Через скрутні фінансові обставини був змушений влаштуватися на роботу – у віці 14-ти років був хоровим репетитором у Львівській консерваторії та опері. У 1911 році повернувся до Варшави та почав вивчати гру на фортепіано та композицію в Музичному інституті. Продовжив навчання композиції у Лейпцигу та Відні. Він також вивчав етнографію та медицину в університетах Лейпцига та Відня.

Як композитор він дебютував у 1913 році з «Кантатою до 100-річчя смерті князя Юзефа Понятовського». З 1923 по 1926 рік працював диригентом в оперних театрах Граца, Загреба та Любляни. У 1925 році заснував і протягом року керував Дубровницьким філармонічним оркестром.

Під час Другої світової війни він складав музику та акомпанував своїй дружині Мірі Зімінській-Сигетинській під час її концертів у варшавських кав'ярнях та на повстанських сценах.

Після війни він був керівником Міського театру в Лодзі та керівником оркестру Будинку Війська Польського у Варшаві.

У 1948 році композитор Тадеуш Сигетинський та його дружина, акторка та співачка **Міра Зімінська-Сигетинська**, зібрали музикантів із сіл центральної Польщі, щоб навчитися у них народної музики регіону. Потім вони привезли найталановитіших підлітків із сільської місцевості до маєтку Кароліна за межами Варшави та навчили їх пісням, які Сигетинський аранжував для сцени.

Метою було зберегти багату музичну спадщину та культуру Польщі, незважаючи на комуністичне правління. Результатом став польський ансамбль народної пісні та танцю **«Мазовше»**.

Після майже двох років практики та інтенсивних репетицій, дебютна вистава Мазовше відбулася у Польському театрі у Варшаві 9 листопада 1950 року і була зустрінута стоячими оваціями. Ця вистава ознаменувала початок запаморочливої, понад 75-річної історії. Всього через кілька місяців Ансамбль вперше вирушив за кордон, і з того часу він подолав понад 2 мільйони кілометрів і виступав у понад п'ятдесяти країнах на шести континентах перед мільйонами глядачів.